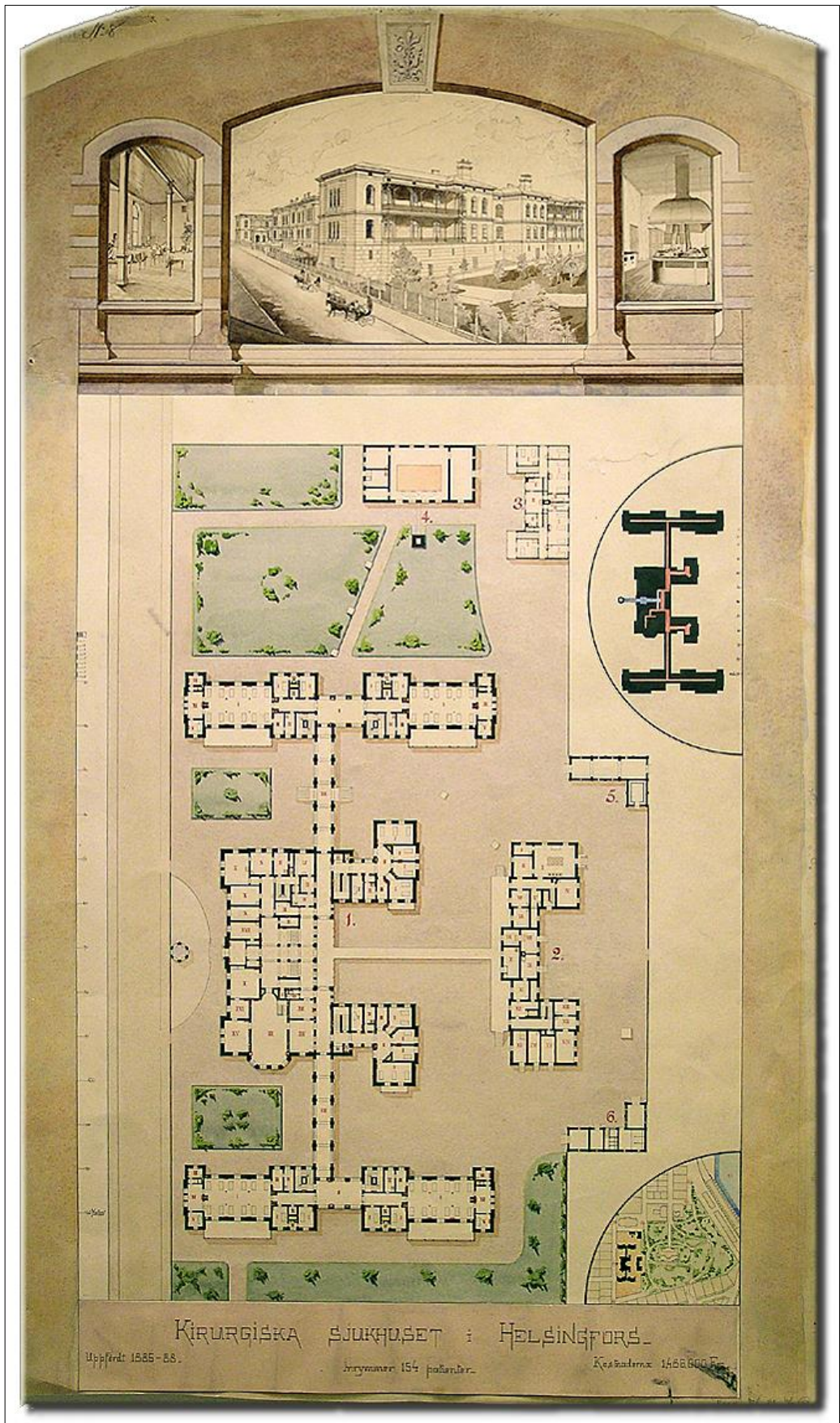

KASARMIKATU 11 – 13

Kirurginen sairaala

Vanhojen väritysten jäljillä

PIRJO SAANIO

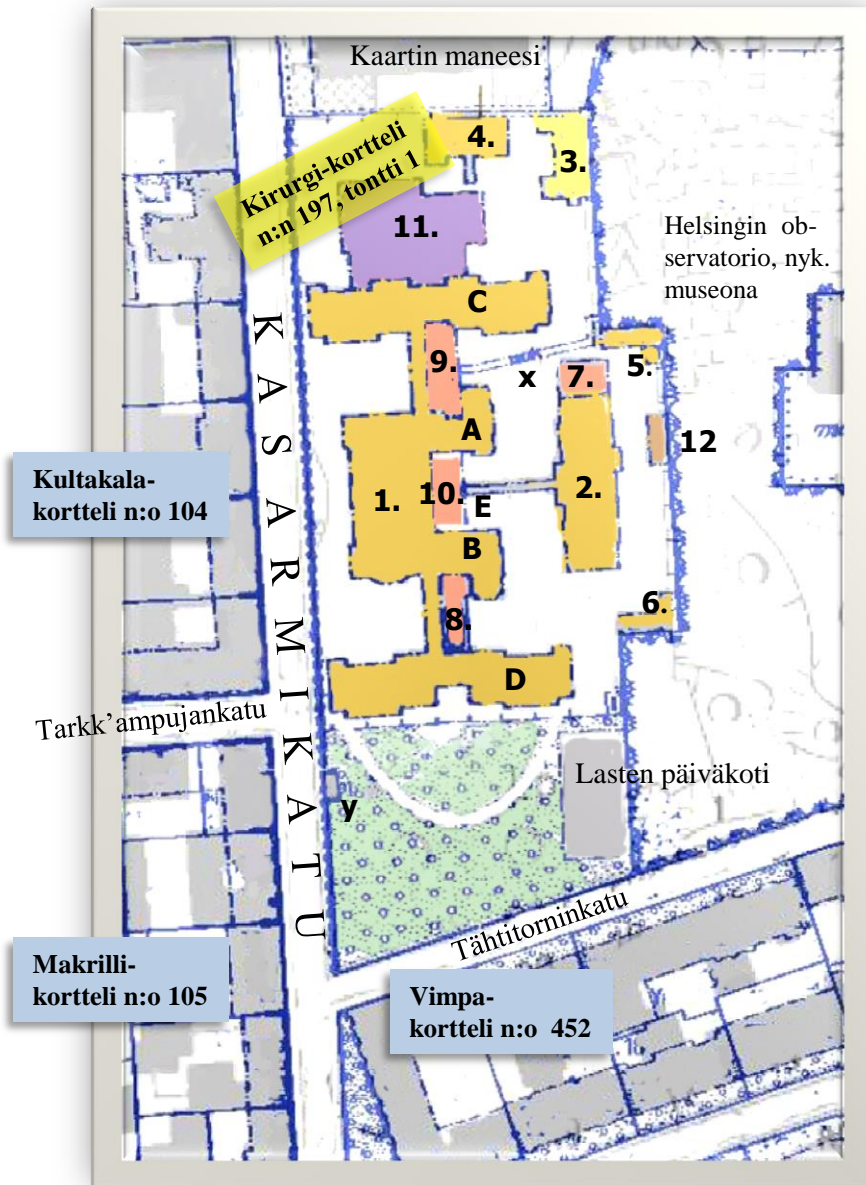
Kirurgin korttelin tontti n:o 1 ja lähimmät naapurit

Kirurginen sairaala / **Osoite:** Kasarmikatu 11 – 13 / **Kaupunginosa:** Ullanlinna, Helsingin 7. kaupunginosa / **Kortteli:** Kirurgi, korttelin numero 197 / **Tontin numero:** 1

Kirurgisen pääsuunnittelijana pidetään Frans Sjöströmiä, jonka työtä jatkoi Helge Rancken. Oman merkityksensä lopputulokseen ovat antaneet varhaisessa arkkitehtikilpailussa sijoittuneet sveitsiläinen Ringier, ruotsalainen Jacobsson ja saksalainen Bohnstedt. Sairaala otettiin käyttöön 6.11.1888.

Kirurgin korttelissa on kaksi tonttia. Tontilla n:o 2 on Kaartin maneesi, joka valmistui jo kymmenisen vuotta ennen tontilla 1 olevaa Kirurgista sairaalaa. Kaartin Maneesin on suunnitellut pitkään Kirurgisen suunnittelutyössään mukana ollut Hampus Dahlström.

Kirurgin naapurikortteleita ovat Kultakala, Makrilli, Vimpa ja Tähtitorni.

Piirustuksen pohjana on Hels.kaup. paikkatietopalvelun nettisivulta kopioimani mustavalkoinen asemakaava-aiirros.

Tontin sairaalan rakennukset

- 1.** Kirurgisen sairaalan päärakennus
  - pohjoinen ja eteläinen siipi (**A** ja **B**)
  - pohjoinen ja eteläinen paviljonki (**C** ja **D**)
  - yhdyskäytävä (**E**)
- 2.** Talusrakennus
- 3.** Entinen eristysrakennus ns. Isoleeri
- 4.** Pannuhuone
- 5.** Pohjoinen piharakennus
- 6.** Eteläinen piharakennus
- 7.** Talusrakennuksen 1-kerroksinen jatke 1920-luv.
- 8.** 1940-luv. rakennettu fysikaaliseksi osastoksi (?) nykyisin röntgen.
- 9.** Muuta lisärakentamista, 1980-luv.
- 10.** mm- uudet hissitornit, 1980-luv.
- 11.** Aikansa rakennustyyliä edustava v. 1973 valmistunut päivystysrakennus (K ja O Saijonmaa)
- 12.** Varasto
- X** Maanalainen käytävä, ei käytössä
- Y** Sähkökaappi

Kasarmikadun puoleinen rauta-aita on osin alkuperäinen

Sisällysluettelo

Lukijalle 3b

Yläaula (kanttiinikerroksen aula) ... 18

Sisätilojen vanhojen väritusten jäljillä ... 8

Talusrakennus 28

Sisääntulokerroksen aula 10

Viittaukset 39

Varsinaiset maalipintojen esiinottoraportit: - Sisääntulokerros alkaen s. 12

- Yläaula alkaen s. 22

- Talusrakennuksen ruokasali alkaen s. 34

Selvitys vanhojen maalipintojen ja koristemaalauksen esiinotosta

The screenshot shows a PowerPoint slide with a title 'Keskilouk ja silve' and a table of data. The table lists various rooms and their corresponding numbers, organized into columns. The data is as follows:

Keskilouk ja silve				Pörrakannus - keukko, silve ja pörräongit (Selvitys ei koske 1973 tapaturma-avustusta varten luotettua uudistustaloutta).				1. ja 2. kerros							
H104, mykylän 2. kerros				Kallari											
II lisa 21	3a	3b		Rakitt II lisa 21	2a	2b									
II lisa 24	13a	13b	13c	Rakitt II lisa 24	12a	12b	12c	12d							
II lisa 28	24			Rakitt II lisa 28	23	27a	27b	28a							
II lisa 29	29a	29b	30	Rakitt II lisa 31	36	37	38								
II lisa 30	31	32	34	Rakitt II lisa 34	54										
II lisa 31	39			Rakitt II lisa 35	6 (v.1889, rhytytydytyn alk)										
II lisa 34	52a	53b		Ulkion muutoksia											
				Rakitt II lisa 27	19	20	22								
				Leikkauksia ja / tai julkisivuja											
				Rakitt II lisa 23	8a	9b	9c	9d							
				Rakitt II lisa 24	11a	11b	12c								
				Rakitt II lisa 28	25	26									
				Rakitt II lisa 34	55										

Diat 1 ja 3, PowerPointissa on dioja kaikkiaan 15 kpl.

HUS-Tilakeskukselle tekemääni selvitykseen kuuluu vihkosen lisäksi 15-diainen PowerPoint.

PowerPointissa on lajiteltuna kuvaamani Kirurgisen sairaalan varhaiset piirustukset rakennuksittain, ja kuhunkin piirustukseen on linkki omasta arkistotunnuksesta. Alkuperäisiä piirustuksia säilytetään Kansallisarkistossa.

Lisäksi esityksessä on ei-julkiseen käyttöön tarkoitettuja arkistovalokuvia, mm. tässä vihkosessa käyttämäni arkistovalokuvat tarkasteltavissa suurempina. PowerPoint on vain HUS-Tilakeskuksen käyttöön.

Kiitos HUS-Tilakeskukselle, että olen saanut tämän projektin toteuttaa.

Pirjo Saanio
kuvataiteilija

Vihkonen (38 s + kannot). Museoviraston arkistosta on linkki raporttiin. (avautuu hivenen hitaasti)

PAIVITYS
19.5. 2014

Tämä vihkonen on päivitetty versio vihkosta, johon on linkitys yllä kerrotusta PowerPointista.

Varsinaisia asiamuutoksia edelliseen, HUS:lla jo olevaan vihkoon on kaksi:

- Sivuu 7 on saanut täydennykseksi sivun 7b. Yläaulassa olevilla vaaseilla näyttäisi asiantuntijoidenkin mukaan voivan olla yhteys arkkitehti Jac. Ahrenbergiin.
- Sivulla 15 olen korjannut asiavirheeni koskien sisääntulokerroksesta löytyneen ornamentin alkuperäistä toteutustapaa.

Lisäksi olen selkeyttänyt tekstiä monin paikoin asiasisällön kuitenkin muuttumatta. Kaikkiaan on päivitys tuonut vihkoseen neljä lisäsivua. Lisäsivut on merkitty kirjaintunnuksilla, jotta sivumerot ovat pysyneet ennallaan.
(Toimitan yhden päivitetyn kappaleen Museovirastolle).